UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Avthentica, Et Institvtiones

Bartolus

Lugduni, 1567

Curatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96136

Visual Library

Quibus modis tutela finitur. Rub.

1 Tutela legitima an finiatur ipſo iure, vel vtrum durent reliquie prime tutele, multum differt.

Pupilli pupilleque ꝛc. Tutela finitur ſi pupillus ab hoſtibus captus fuerit. Dicitur ibi ꝙ tutela finitur ſi pupillꝰ captꝰ fuit ab hoſtibꝰ ſed hoc caſu nō tollitur ipſo iure, qꝛ ſi
1 redeat pupillus recuperatur. tutela † Unde no. ꝙ multum differt vtrum tutela legitima finiatur ipſo iure, vel vtrū durent reliquie prime tutele, qꝛ primo caſu qñ finit tutela legitima ipſo iure vt morte tutoris locus eſt ſequenti legitimo. Scđo caſu quādo non ipſo iure, locus eſt datiuo, ſ. qñ non iure finitur tutela, ſed remanerent reliquie prime tutele conditione. Unde ſi quis datus ſit tutor ad tempus videntur, ꝙ adueniente illo tēpore non ſit finita tutela ipſo iure. qꝛ tēpus non eſt modus tollendi obligationem ipſo iure, ſed per exceptionem. ff. de actio. obli. l. obligationum fere. §. plene ergo nec tutela. Et hoc multū ꝓdeſt ſcire, vtrum finiatur tutela vel non. ipſo iure remaneat reliquie prime tutele, qꝛ vt dictum eſt, primo caſu eſt locus ſequenti legitimo ſcđo caſu dꝫ dari tutor a iudice. Sed dicendum eſt ꝙ imo adueniente tempore ex quo datus eſt tutor ad tempus, ipſo iure finitur tutela qꝛ bene inuenitur quo tempore finitur tutela. ſ. tempore xij. annorum in femina ꝛ tempore. xiiij. in maſculo ſꝫ ſic non inuenitur obligatione: quod tollatur ipſo iure.

1 Tutela legitima qualiter finiatur ꝛ quando.
2 Tutela legitima non finitur minima capitis diminutione.

Minima. Ibi dicitur ꝙ minima capitis diminutiõe tutoris: vt ſi tutor erat ſui iuris ꝛ dedit ſe ei in arrogationem, tutela † finitur ſꝫ legitima dicit gl. ſed minima capi. di. impuberis. ſ. filij famil. legitima tutela nō finitur. qꝛ filiuſfam. legitimus tutor eſſe non poteſt: qꝛ proximior vocatur ad legitimā tutelā. ꝛ filiuſfam. proximior eſſe nō poteſt, qꝛ ipſum antecedit pr̄ niſi in caſu. dt. gl. vt ſi ſit aliquis filiuſfamil. mortua matre q̄ habebat plures ſeruos, manumittit ſeruū. maternū impuberē delatū ſibi ex hr̄ditate materna, daẜ ei legitima tutela illiꝰ ſerui ipuberis manumiſſi ex lege. xij. tabu. tāꝙ patrono. vt. ſ. đ legi. pa. tut. Et ſi emancipeẜ a pᵱe finiẜ. Sꝫ dicas ꝙ illud exēplū eſt impꝰtinēs ꝛ ē falſū. Impꝰtinēs ē: qꝛ hic loquiẜ đ legitima tutela q̄ deferẜ ex verbis ꝛ mēte legis ſcilicet iuris agnationis, vt ſ. de legitim. agnat. tut. Illud exēplū eſt de tutela que ſolū deferẜ ex mente legis duodecim tabu. ſꝫ non ex verbis. vt ſ. de leg. pat. tut. Et ſi dicaẜ emancipatus eſt ēt agnatus de iure ciuili, vt. j. de exhr̄da. liber. §. emācipat, ergo pro emancipatione n filij finitur iſta tutela. Dicendū eſt ꝙ hic eſt fallacia accidētis dicēdo ꝙ filius emācipatus in cognatis, eſt de iure ciuili ratione qua filius ſꝫ nō ratiōe qua patronus defertur ſibi tutela liberti: ideo nō finit iſta tutela legitima minima capitis diminutione. vñ i iſto argu. ē tale pactū ſicut ibi tu cognoſcis corilcum cariſtas eſt nois
2 ergo ꝛc. † Item ꝙ đr in iſto. §. qđ minima capitis diminutio tutoris tollit tm̄ legitimam que eſt cauſa que queritur tm̄. Iſta rō eſt qꝛ legitima tutela defertur alicui quia agnatus quia talis: ſꝫ per minimā capitis diminutionē tollitur agnatio. ergo ꝛc. Per iſta iura ſoluitur illa dubitatio, aliquis ſecūdum decretales nouas non eſt delegatus, niſi ſit in dignitate vel niſi ſit prebēdatꝰ: vñ delegatur ei cauſa qꝛ talis ſcꝫ prebendatus. Pone igitur ꝙ priuetur prebēda, vel reſignet, certe expiret ſua interdictio. caſus eſt iſtius. §. qꝛ ſibi delegata cauſa talis, ceſſante cauſa ceſſat effectus vt. C. de epiſ. ꝛ cleri. l. generaliter. ff. de pact. ꝙ edictū.

De curatoribus. Rub.

1 Prodigo ꝛ furioſo ꝛ mente capto datur curator inuitis.
Curator ſurdo vel muto non datur non petenti volenti.
Curator ad lites ſurdo ꝛ muto inuitis ſicut adoleſcenti an dari poſſit.

Maſculi. Itē inuiti. Hic đr ꝙ adoleſcētes inuiti curatores nō accipiūt preterꝙ ad litem. vt gl. ſed pupillus inuitus curatorē habere non cogitur. Cōtrariū đt. ſ. đ autoritate tu. §. vltimo ſup illo verbo, vt olim. ꝛc. Unde dicas pupillus vel adultus. aut vult agere etiā nō dabiẜ ſibi inuito curator ſed repelleẜ ſi nō petat ſibi dari tāquā minus idonea perſona, vt. l. eſt o legitimam preſtādi in iudicio habēt. ſi cōtrariatur pupillus vel adoleſcēs, ſi pupillus ſit infans nō dabitur curator ad lit. ff. de tute. l. q habet. §. ſi pupillꝰ. Sꝫ hꝫ duo remedia qui vult eum conuenire. qꝛ infans citari non poteſt ſi citetur, non vꝫ ipſo iure, vt ff. de in ius vocan. l. quāquā. Sed pōt actor petere a iudice, vt ei det tutorem, vt C. qui pe. tu. l. qꝛ alia via eſt, citabuntur agnati de quibus veriſſimile eſt ꝙ defenderetur, etſi comparet aliquis ad pupillū defendendum, bene quidē: ſi nullus cōparet fiet miſſio in bonis defuncti ꝛ ꝓcederet ad vendicat. ſi ex contractu defuncti cōtrariatur hic per duas ll. ff. ex quibus cau. in poſſ. eatur. l. hoc aūt in pupillo. l. apud Iul. Sꝫ ſi pupillus non vult non datur ei inuito curator ad lites, vt ff. de tutel. l. qui hꝫ ſ. ſi pupillus, ſequēs: §. vł ꝯdicere, ſcꝫ ꝙ cogatur habere cura. detur ei inuito. concordant doctores ꝙ non cogatur inuito. qꝛ cōpellere non poteſt hunc et illū, nec aliquē, nec faciō differentiam de pupillo maiore infante vel adoleſcente qꝛ citabitur, vt veniat acceptuꝰ curatorem. ff. de admi. tu. l. iij. §. vltimo. ꝛ j. de ſatiſda. §. vlt. qꝛ qñ cōpellerentur niſi citaretur in ꝙ detur eis inuitis, tūc antecedit vt cederetur alias, qꝛ citatꝰ eſt.
1 † Sed nunc queritur. prodigo ꝛ furioſo a ꝛ mente capto detur
a curator inuitis, Dico ꝙ ſic, qꝛ non ſpectatur velle eorum, qꝛ velle
2 non poſſunt argu. ff. ſol. mat. l. ij. §. vltimo. † Sed ſurdo vel muto non datur non petenti volenti: ſed nunquid ad lites datur ſurdo ꝛ muto cur. inuitis ſicut adoleſcenti: Dicendū ꝙ nō qꝛ iſti ſi ſunt adulti procuratorem habere poſſunt adoleſcens, non. vt ff. de petitionibus inuitis.

ADDITIO.

a Prodigo ꝛ furioſo. Adde ꝙ prodigus cui datus fuit curator, ſi redijt ad ſanos mores deſinit habere curatorem, ſi eſt manifeſtum aliter requiritur factum iudicis. Ita Bar. in l. is cui bonis interdictū: ff de verbo. obl. ꝛ nūquid curator datus prodigo qui non eſt valeat, vide per eundem in d. l. is cui bonis ꝛ quod ꝓdito ꝛ furioſo detur curator ignoranter tenet Idem Bartol. in l. hꝫ. §. ſi pupillus. ff. de tut. Adde no. do. Iaſo. in d. l. is cui bonis vbi determinat ꝓdigꝰ nūqd iterdictꝰ bōis ſi redeat ad ſanos mores, ipſo iure efficiatur habilis. ꝛ ſolutus ab interdicto, vel requiratur declaratoria iudicis vide per eum vbi plura de materia.

De excuſationibus tutorum vel curatorum. Rub.

1 Abſentes cauſa reipublice excuſantur a tutela noua.
2 Abfuturus dicitur quis dupliciter.
Et qualiter prouideatur pupillo abſente tutore cauſa reipubl.
3 Abſens cauſa reipublice longa abſentia hꝫ excuſationem ſi ſit legatio in remota legatione, ſed non ſi i proxima.

1 Excuſantur. Itē qui accuſari non poſſunt. † Ubi đr quod qui abſunt cauſa reipublice excuſantur a tutela ſ. noua. nā dicit gl. abſunt vel abfuturi ſunt, vt ff. de p-
2 cui a. l. filiuſfā. dicas abfuturi ſcꝫ i breuiꝰ † Unde abfuturꝰ qꝫ đr dupliciter abfuturus, vno modo eſt in veritate, abfuturus eſt qꝛ neceſſe eſt ei ꝙ infra annum arripiatiter, ꝛ talis nō parat ſe ad eundū, vel ſi parat ſe, hoc ē a lōge eſt abfuturus, ꝓxime q colligit ſarcinulas ꝛ q̄rit equos, ꝛ ſimilia neceſſaria ad proficiſcēdū abfuturꝰ. Iſto pmo mō ꝓ abſēte habet, vt ff. q. ex cau. maio. abſente manumittentur. Et idē dicas quod in verbo abfuturus ſcđo modo non excuſet ſe interim a tutela quā hꝫ, ſꝫ vt prouideatur pupillo ſuo interim de aliquo tutore qui adminiſtrabit cū ſe abſentaſſet, vnde cū aliquis mittitur ad aliquā prouinciam regendā. ſi delegauit aliquē antequā ſit in prouincia ſibi decreta facta delegatio nō valet donec ibi fuerit vt ff. de offi. procon ſ. ꝛ leg. l. obſeruare. §. vlti. ſic dico, quidā abfuturus primo ſe excuſauit, interi non valet excuſatio: ſed tūc ſumit vires cū incipit
3 pit abeſſe. † Item ſcias quod abſens cauſa reipub. lōga abſentia hꝫ vocationem ſi ſit legatio in remota legatione, ſed non ſi in proxima. vt C. de leg cum marina.

1 Inimicitie aut ſunt leues aut capitales, ꝛ que ſint.
Inimicitie que ſint que excuſant a tutela.

Inimicitie. Scias ꝙ inimicitie aut ſunt leues aut capitales. Si ſunt leues, ſiue ante teſtm̄ ſiue poſt interueniant nō excuſant a teſtamētaria tutela, nec ab aliqua alia, qꝛ leuis inimicitia non reuocat legatū nec ab aliqua tutela. ff de admi. tu. l. iij. ad fi. ſi graues, vt capitales ꝛ tūc aut interueniūt ante teſtm̄, aut poſt ſi poſt teſtm̄ interueniāt ſi ante teſtamentum tantū cū poſtea eſt in teſtamento datus tutor iſte non recuſauit qꝛ vide vidēẜ recōciliare, hoc niſi faciat hic teſtator vt grauet tutorem qꝛ videbat quod erat tutor multis negotijs impeditus vnde volebat eum pluribus implicare. vt. ff. eodem. l. athletę.
ꝛ hoc